

עפ"א 61210/06/19 - פאדי טרביה, נגד הוועדה המקומית לתכנון ובניה "לב הגליל", על-פי מינוי מאת היועץ המשפטי לממשלה

בית המשפט המחוזי בחיפה בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייט

עפ"א 61210-06-19 טרביה נ' ועדה מקומית לתכנון לב הגליל

בפני כבוד השופטת עפרה ורבנר

המעורר: פאדי טרביה,

ע"י ב"כ עו"ד מוחמד ח'לאילה

- נגד -

המשיבה/המאשימה:

הוועדה המקומית לתכנון ובניה "לב הגליל"

ע"י ב"כ עו"ד עסאם ח'טיב

על-פי מינוי מאת היועץ המשפטי לממשלה

הודעת ערעור על פסק-דין של בית משפט השלום בקריות (כב' השופט מ. ארדמן) בתיק 58845-12-15 מתאריך 4/6/19.

פסק דין

1. לפני ערעור על פסק דינו של בית המשפט השלום בקריות (כב' השופט שלמה מיכאל ארדמן) מתאריך 4.6.19 בתיק תו"ב 58845-12-15, אשר על פיו נגזרו על המערער מאסר ל-3 חודשים שירות, קנס בסך 40,000 ₪ שישולם ב-40 תשלומים ומאסר על תנאי של 3 חודשים לתקופה של שנתיים, כאשר התנאי הינו שהמערער ימנע מלעבור אחת העבירות המנויות בפרק י' לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה - 1965 (להלן: "החוק").

רקע

2. בעבר הוגש כנגד המערער כתב אישום בת"פ 535/02 בגין ביצוע עבודות בניה ושימוש ללא היתר בכך שבנה קומה שניה מעל בניין קיים, בשטח של 200 מ"ר. בניה זו היוותה עבירה לפי סעיף 204(א) לחוק.

בתאריך 30.12.02 הורשע המערער בבניה ושימוש בקומה השנייה, ונגזר עליו צו הריסה בהתייחס לאותה קומה שנבנתה, כאשר ביצוע צו ההריסה עוכב עד לתאריך 16.9.04, על מנת לאפשר למערער להוציא היתר.

המערער לא השיג היתר בניה כדין ואף לא הרס את הקומה שבגינה הוגש כתב האישום וניתן גזר הדין בת"פ 535/02.

3. בתאריך 22/12/15 הוגש כתב האישום בתיק שעל פסק הדין שבו הוגש הערעור שלפני ואשר מספרו 58845-12-15, ובו צוין כי לפחות מתאריך 15.10.15 ממשיך המערער להשתמש למגורים באותה קומה שנבנתה ללא היתר ושעל בנייתה הורשע בעבר, ואשר לגביה ניתן צו הריסה שלא קיים.

כן צוין בכתב האישום, כי ייעוד המקרקעין עליהם בנויה קומה זו, הינו למגורים בהתאם לתוכניות החלות שהינן ג/668, ג/9169, ג/12906.

בכתב האישום צוין, כי בכך ביצע המערער וממשיך לבצע עבירה של אי קיום צו שיפוטי וכן עבירה של שימוש למגורים ללא היתר.

עוד צוין בכתב האישום, כי עד להגשת כתב האישום לא הוגשה על ידי המערער בקשה להכשרת הבניה והשימוש באותה קומה שנבנתה ללא היתר.

4. בתאריך 8.11.18 הוקרא כתב האישום לנאשם והוא הודה בעובדות כתב האישום והורשע בעבירה של אי קיום צו שיפוטי ועבירה של שימוש במקרקעין ללא היתר, שהינן עבירות בהתאם לסעיפים 210 ו - 204(א) לחוק (כנוסחו לפני תיקון 116).

גזר דינו של בית משפט קמא

5. בתאריך 4.6.19 ניתן גזר דין על ידי בית משפט קמא. במסגרת גזר הדין ציין בית משפט קמא כי ב"כ המשיבה טען שמתחם הענישה הראוי הינו הטלת קנס בטווח שבין 65,000 ₪ ל - 80,000 ₪ וכן מאסר שירוצה בעבודות שירות במשך 3-5 חודשים ומאסר על תנאי.

מנגד ציין בית משפט קמא כי המערער הפנה לנסיבותיו האישיות, למצבו הכלכלי, לכך שהודה בהזדמנות הראשונה וחסך ישיבות הוכחות וכן נטען על ידי המערער כי הוא פועל כעת להכשרת הבניה, והוא ממתין לקבלת היתר בניה.

המערער טען כי יש להטיל עליו קנס בטווח של בין 10,000 ₪ ל - 20,000 ₪ וכן מאסר על תנאי, אולם אין מקום להשתת עונש מאסר בעבודות שירות.

בית משפט קמא בחן את הקריטריונים על מנת ליישם את עיקרון ההלימה, ציין כי המדובר בעבירה חמורה של בניה בלתי חוקית, אליה מצטרפת עבירה חמורה של הפרת צו שיפוטי, כאשר בעבירות של הפרת צו שיפוטי הכלל הוא כי יש להטיל עונש מאסר בפועל.

לעניין זה הפנה בית משפט קמא רע"פ 11920/04 סעיד נאיף נ' מדינת ישראל (26.3.07).

בית משפט קמא הדגיש שהמדובר בהפרה ראשונה של צו שיפוטי, כאשר בהקשר לכך יש לקחת בחשבון כי מחד גיסא נהנה המערער שנים רבות מהפרת הצו ומאידך גיסא, המשיבה השתתה שנים רבות בהגשת כתב אישום לאחר שהמערער מאז שנת 2004 אינו מקיים את גזר הדין בת"פ 535/02.

בהתחשב בנתונים אלה, סבר בית המשפט קמא כי אין מקום להטיל עונש מאסר בפועל, אולם יש מקום למאסר בעבודות שירות.

בית משפט קמא הפנה לעפ"א 19726-12-14 ועדה מקומית לתכנון ובניה גבעות אלונים נ' גריר (10.3.15).

בכל הקשור לשיעור הקנס שיש להטיל על המערער, לקח בית משפט בחשבון, כי המדובר בבניה ללא היתר שבוצעה בשטח שייעודו למגורים ולא בשטח שייעודו אחר, ולכן מתחם הענישה צריך להיות נמוך מזה שלו טענה המשיבה.

בית משפט קמא אף לקח בחשבון, כי המערער לא פעל במשך שנים מאז שביצע את הבניה ללא היתר, להכשיר את הבניה, הגם שבמסגרת פסק הדין בת"פ 535/02 ניתנה למערער אורכה בכל הקשור לצו ההריסה עד לתאריך 16.9.04, והיה עליו לפעול באותה עת ולהכשיר את הבניה. רק לאחר הגשת כתב האישום בשנת 2015 החל המערער לפעול על מנת להכשיר את הבניה.

לאור שיקולים אלה, גזר בית המשפט קמא את העונש שפורט לעיל.

בית משפט קמא לא התייחס לנסיבות שבגינן לא פעל המערער לאורך תקופה ארוכה להכשרת הבניה, הגם שהמערער העלה טענות בעניין, במסגרת טיעוניו לעונש.

טיעוני המערער בערעורו

6. בהודעת הערעור טען המערער כי לא עלה בידו להשיג היתר לאותה קומה שבנה, בסמוך לגזר הדין הראשון בשנת 2003 שכן המשיבה טענה כאשר אישרה תכנית מתאר ג/ 668 לעיר סכנין ובמסגרתה יועדה כמחצית המגרש של המערער ליעוד דרך ומחצית זו כללה גם חלק מהבניין הישן הבנוי בהיתר.

בשל תכנית זו לא יכול היה המערער להשיג היתר בניה ולטענתו אף לא יכול היה להרוס את הקומה השנייה בה הוא מתגורר מבלי לגרום נזק בלתי הפיך לקומה הראשונה, שבה מתגוררים אמו ואחיו ובני משפחותיהם (כ - 21 נפשות).

המערער טען כי בעיריית סכנין היו מודעים לטעות בתוכנית והבטיחו לו לתקן את הטעון תיקון, אלא שבמקום לבצע את התיקון באופן נקודתי, החליטו המשיבה ועיריית סכנין לבצע את התיקון בתוכנית שכוללת את כל היישוב, תכנית שנועדה לתקן גם עיוותים אחרים, ואשר הכנתה לקחה שנים רבות.

תכנית מתקנת זו הינה, לטענת המערער, התוכנית ג/12735, אשר רק לאחר אישורה התאפשר לו להגיש בקשה להיתר לתוספת הבניה שביצע.

המערער תמך טענותיו אלה במכתב מר סאמר אבו ריא, סגן מהנדס העיר סכנין מתאריך 30.4.19.

7. המערער טען כי לאחר אישור התוכנית ג/12735 הוא החל בהליכים להוצאת היתר ונתקל בבעיה שכן המגרש עליו בנוי הבית מהווה חלק מחלקה ששטחה 2769 מ"ר הרשומה על שם משפחתו המורחבת של המערער הכוללת כ -

100 יורשים, והיה צורך לבצע פירוק שתוף או להציג תשריט מוסכם על כל היורשים שטרם חילקו את עזבון הסב ואף עניין זה לקח זמן רב. בשלב זה טען המערער כי הצליח להשיג אישור תשריט חלוקה והגיש בקשה להיתר בניה המצויה כעת בטיפול המשיבה. בעניין זה צירף המערער אישור על תשלומי אגרות בכל הקשור לבקשתו להיתר לתוספת למבנה קיים.

8. המערער טען כי המשיבה השתתתה במשך שנים רבות בהגשת כתב האישום, ובמהלך כל השנים הללו לא יכול היה לקבל היתר בניה בשל מגבלות תכנוניות שאינן בשליטתו, ויש לקחת זאת בחשבון.

9. באשר למדיניות הענישה בעבירות שעניין הפרת צו שיפוטי, טען המערער כי בעבירה ראשונה של הפרת צו שיפוטי, עותרים למאסר בפועל רק במקרים חריגים, ואין זה המקרה שבו יש לעתור למאסר בפועל, שכן המדובר בדירת מגורים מעל בניין קיים שנבנה בהיתר ומבלי לחרוג מגבולות הבניין שנבנה.

אין המדובר בעבירה על רקע של הפקת רווח כלכלי או בבניה לצורכי מסחר. אין המדובר בריבוי עבירות ובהחלט יש אופק תכנוני להכשרת הבניה כפי שעולה ממסמך מהנדס הוועדה לאחר אישור התוכנית ג/12735.

10. המערער המציא מספר גזרי דין על מנת להצביע על כך שמתחם הענישה בכל הקשור לקנס שהוטל עליו צריך להיות נמוך משמעותית וכן הדגיש את נסיבותיו האישיות, כאשר הוא מנהל אורח חיים נורמטיבי, אין לו הרשעות, הוא נשוי ואב ל-3 ילדים קטינים והוא מפרנס יחיד העובד בעבודות בניין ובמקביל מנסה להשלים לימודים אקדמיים ולומד לתואר B.A בחינוך כך ששליחתו למאסר, גם אם בעבודות שירות, מסכלת את אפשרותו להשלים את לימודיו.

המערער טען שלימודיו האקדמיים נועדו לאפשר לו הסבה מקצועית מתחום הבניין לתחום ההוראה והטלת עונש מאסר ימנע ממנו לעסוק בהוראה.

עוד ובנוסף נטען, כי שליחתו למאסר בעבודות שירות תפגע בפרנסתו ובפרנסת עובדים אחרים עליהם הוא אחראי. בנסיבות אלה ביקש המערער, כי לא יוטל עליו עונש של מאסר וכן ביקש, כי גובה הקנס יופחת לסכום שנע בין 10,000 ₪ ל- 20,000 ₪.

טיעוני המשיבה

11. המשיבה הדגיש בתשובתה כי ערכאת הערעור אינה נוטה להתערב בעונש שנפסק על ידי בית משפט קמא אלא אם כן המדובר בעונש הסוטה באופן ניכר ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות.

המשיבה הפנתה לטיעוניה לעונש שהוגשו בבית משפט קמא וטענה כי בכל הקשור באי קיום צו בית המשפט, העמדה המקובלת הינה הטלת מאסר בפועל שכן כל עונש אחר, אין בו כדי להרתיע.

בעניין זה הפנתה המשיבה למספר פסקי דין (עין סעיף 8 לתגובתה).

באשר לשיעור הקנס שהוטל על המערער, טענה המשיבה כי שיעור הקנס שהוטל הינו נכון ומאוזן ולא דבק בו פגם המצדיק התערבות.

בהקשר לכך הפנתה המשיבה לעפ"א 50170-07-18 **הוועדה לתכנון ובניה שפלת הגליל נ' אחמד חגי'אזי** (27.11.18), שם נפסק מפי כב' השופט אליקים בנוגע להפרת צו שיפוטי במשך שנתיים וחצי, וכאשר היה מדובר באי הריסת תוספת למבנה בשטח של 3300 מ"ר כי יש מקום להגדיל את הקנס ולהעמידו על 100,000 ₪.

כן הפנתה המשיבה לעפ"א 18782-07-18 **הוועדה ולתכנון ובניה שפלת הגליל נ' מיהאד בשאיה (14.11.18)** (להלן: "**עניין בשאיה**"), שם נפסק מפי כב' השופט ג'האשן קנס בשיעור 50,000 ₪ בגין אי הריסת מבנה בשטח של 200 מ"ר והפרת הצו במשך כ- 4 שנים.

יש לציין, כי בעניין בשאיה המדובר היה בהפרת צו שיפוטי, וגזר הדין לא כלל מאסר מאחורי סורג ובריא או מאסר שיבוצע בעבודות שירות, אלא כלל קנס, מאסר על-תנאי והתחייבות כספית בלבד.

המשיבה אף הפנתה לתיק תו"ב 3901-08-14 **הוועדה המקומית לתכנון ובניה לב הגליל נ' סעיד מוסא (11/1/18)** (להלן: "**עניין סעיד מוסא**"), שם נדונה הפרת צו שיפוטי במשך 12 שנה בכל הקשור למחסן בשטח של 25 מ"ר שנבנה בקרקע חקלאית והוטל קנס בשיעור 20,000 ₪ ומאסר של 4 חודשים לריצוי בעבודות שירות וערעור על גזר דין זה נדחה בתיק 51861-02-18.

בעניין סעיד מוסא לא היה מדובר בעבירה ראשונה, אלא בנאשם שהיו לו הרשעות נוספות ואף היה מדובר בבנייה על קרקע חקלאית ולא הובאה אינדיקציה כלשהי לכך שהיו בעיות בהשגת ההיתר שמקורן אינו בנאשם אלא בוועדות.

דין והכרעה

12. לאחר עיון בגזר-דינו של בית משפט קמא ובטיעוני הצדדים הנני סבורה כי בנסיבות העניין יש מקום לביטול המאסר אשר ירוצה בעבודות שירות שנגזר עלהמערער, אולם אין מקום להתערב בגזר-דינו של בית משפט קמא בכל הקשור לשיעור הקנס, הכל כפי שיפורט להלן.

13. בידוע הוא שערכאת הערעור אינה מתערבת במידת העונש שנגזרה על ידי הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים בהם העונש שהוטל על הנאשם חורג באופן קיצוני מרמת הענישה הנהוגה במקרים דומים, או כאשר קיים פגם מהותי אחר בגזר הדין.

באשר להתערבות ערכאת הערעור במידת העונש שנקבעה, נפסק:

**"כלל הוא שלא בנקל תתערב ערכאת הערעור במידת העונש שקבעה הערכאה הדיונית, אלא במקרים חריגים שבהם העונש שנגזר חורג במידה ניכרת מרמת הענישה הנוהגת במקרים דומים או כאשר דבק פגם מהותי בגזר הדין.
(ראו למשל: ע"פ 2715/15 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (20/9/15), בפסקה 6;**

ע"פ 5889/16 פלוני נ' מדינת ישראל [פורסם בנבו] (8/1/17), בפסקה 9).
הדברים נכונים ביתר שאת שעה שהערעור שלפנינו מכון נגד קולת העונש ולא כלפי
חומרתו, שכן כידוע ערכאת הערעור אינה נוטה למצות את הדין עם הנאשם"
ע"פ 5750/16 מדינת ישראל נ' ג'מאל חשאן (23/4/17, פסקה 10).

עוד נפסק על-ידי בית-המשפט העליון:

"הלכה פסוקה היא שערכאת הערעור אינה גוזרת מחדש את דינו של מערער, ואינה נוטה
להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדיונית, זולת בנסיבות חריגות שבהן נפלה טעות
מהותית בגזר הדין, או במקרה שבו העונש חורג באופן קיצוני ממדיניות הענישה
הנהוגת.... בנדון דידן, אכן נפלה שגגה מלפני הערכאה הדיונית בכך שלא הגדירה באופן
ברור את מתחם הענישה ההולם למעשים. יחד עם זאת, בית משפט זה פסק פעמים רבות
כי זוהי אינה טעות המצדיקה כשלעצמה את התערבות ערכאת הערעור; "ערכאת הערעור
בוחנת, בראש ובראשונה, את התוצאה העונשית הסופית, וגם אם נפלה שגגה באופן
הפעלת מנגנון הבניית שיקול הדעת שעוגן בהוראות תיקון 113, אין בכך כדי להצדיק
קבלת ערעור כאשר התוצאה העונשית אינה מצדיקה התערבות"
(ע"פ 8109/15 אהרון אביטן נ' מדינת ישראל, [פורסם בנבו] פסקה 8 (9/6/16))."

14. העיקרון המנחה בקביעת מתחם הענישה הוא "עקרון ההלימה" בין חומרת מעשה העבירה, נסיבותיו ומידת
אשמו של הנאשם, ובין סוג ומידת העונש המוטל עליו, ובקביעת מתחם הענישה יש להתחשב בערך החברתי אשר נפגע
מביצוע העבירה ומידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנהוגה, ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה (סעיף 40ג(א)
ו-40ט' לחוק העונשין) וכן במצבו הכלכלי של הנאשם (כאשר עסקינן בעבירות קנס) (סעיף 40 ח' לחוק העונשין).

עיין לעניין זה ב-ע"פ 152/15 עומר מסלמאני נ' מדינת ישראל (17/11/15), ובפירוט המופיע שם ביחס לכל הנסיבות
המנויות בחוק ואשר יש בהן כדי להשפיע בקביעת מתחם הענישה.

מטרת הטלת הקנס בעבירות תכנון ובניה הינה הרתעת העברין באמצעות גרימת חסרון כס, ועל מנת להפוך את
העבירה לבלתי כדאית מבחינה כלכלית, ובלשון ציורית יותר - "להוציא את בלעו של הנאשם/העברין מפיו".

לעניין זה עיין ב-רע"פ 6665/05 ראיף מריסאת נ' מדינת-ישראל (17/5/06), מפי כב' השופט ג'ובראן
(כתוארו אז):

"על העונש שנגזר על מי שמורשע בעבירות נזק חוקי התכנון והבניה לשקף את חומרת
המעשים והפגיעה בשלטון החוק ולשמש גורם הרתעה נגדו ונגד עבריינים פוטנציאליים,
במטרה להפוך את ביצוע העבירות לבלתי כדאיות מבחינה כלכלית..."

ועיין גם ב-רע"פ 189/14 מודלג' נ' מדינת-ישראל (3/3/14).

באופן ספציפי הדגיש בית המשפט העליון את החומרה שבעבירת הפרת צו שיפוטי, ואת הצורך בהחמרת ענישה בעבירות כאלה, וזאת מאחר אי-קיום צו שיפוטי מבטא זלזול מופגן בשלטון החוק.

עין בעניין זה ברע"פ 2448/14 **מנחם נחמיאס נ' מדינת ישראל** (10/4/14), ברע"פ 5587/17 **סובחי עיסא נ' הועדה המקומית לתכנון ובנייה מבוא העמקים** (30/11/17) וכן עפ"א 20643-12-17 **הועדה המקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל נ' מחמוד מוראד** (6/2/18).

עוד אפנה לפסיקת בית המשפט העליון מפי כב' השופט ג'ובראן בכל הקשור לטענות שעניין שיהוי בהגשת כתב-אישום שעניינו עבירות תכנון ובנייה ברע"פ 2463/09 **זיו שוורצמן נ' הועדה המקומית לתכנון ובנייה חוף הכרמל** (8/9/09), שם נפסק: "**על-אף עיכובים, שייתכן וחלו בהתנהלות הרשויות מול המבקש, עדיין קיים אינטרס ציבורי משמעותי למצות את הדין עם פורעי חוקי התכנון והבנייה... בענייננו, המבקש עשה דין לעצמו ובמשך זמן ארוך פעל שלא בהתאם לחוק, ולא עשה דבר לשם הסדרת השימוש במקרקעין**".

ועיין גם בפסקה 28 לפסק דינה של כב' השופטת תמר שרון נתנאל בעפ"א 40827-11-17 **דקל נ' ועדה מקומית לתכנון ובנייה חדרה** (15/1/18).

15. מפסקי הדין השונים של ערכאות הערעור במקרים שעניינם הפרת צו שיפוטי במשולב עם עבירת השימוש, עולה בבירור כי שיעור הקנס שהוטל על המערער אינו חורג במידה קיצונית ממתחם הענישה באופן המצדיק התערבות ערכאת הערעור.

ככלל, יש לקחת בחשבון את החומרה שבעצם הפרת הצו השיפוטי, את גודל השטח שלגביו ניתן צו ההריסה, את משך הזמן שצו ההריסה לא בוצע, את הצטברות עבירת השימוש באותו נכס שלא נהרס, לעבירת הפרת הצו השיפוטי, אולם יש לקחת בחשבון גם את הנסיבות בגין לא יכול היה המערער לפעול לקבלת היתר בטרם קיומה של התוכנית המתוקנת, ולא מצאתי התמודדות של בית משפט קמא בגזר-דינו עם טענות המערער באשר לנסיבות בגין לא יכול היה לקבל היתר בסמוך למתן גזר הדין בתיק ת"פ 535/02.

16. מעבר לפסקי הדין אליהם הפנתה המשיבה, אפנה לפסקי דין נוספים מהם ניתן ללמוד כי גזר דינו של בית משפט קמא מצוי במתחם הענישה המקובל ואין הצדקה להתערב בו.

בעפ"א 56197-12-17 **סובחי דאוד ג'ואל עסאלה נ' ועדה לתכנון ובנייה לב הגליל** (15/2/18), נדון עניינו של מערער שחויב בקנס בסכום של ₪ 50,000 לאחר שהורשע בעבירה של אי-קיום צו שיפוטי ובעבירת שימוש במקרקעין ללא היתר בהתייחס לבנייה בשטח של 93 מ"ר שנבנתה במקרקעין שייעודם למגורים, ולאחר שאותו מערער כבר הורשע בעבר באי קיום צו שיפוטי בגין אותו מבנה, וכאשר נלקחו בחשבון הן נסיבות מצבו הכלכלי הקשה של המערער והן השיהוי מצד המדינה בהגשת כתב-האישום.

ערכאת הערעור מפי כב' השופטת תמר שרון נתנאל, קבעה כי גזר הדין מנומק ושקול ולא מצאה כי קנס בשיעור של

50,000 ₪ חורג ממתחם הענישה המקובל.

בעפ"א 50170-07-18 **ועדה מקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל נ' חגי'אזי** (27/11/18) (להלן: "**עניין חגי'אזי**"), שהוזכר על ידי המשיבה, התערבה ערכאת הערעור מפי כב' סגן הנשיא אליקים, בשיעור הקנס תוך העמדתו על 100,000 ₪ וקבעה, כי גם בכך לא ממצה ערכאת הערעור את מלוא שיעור הקנס שיש להטיל, כאשר המדובר היה במקרה של הפרת צו שיפוטי ועבירה של שימוש במקרקעין בהתייחס לבנייה בשטח של 330 מ"ר שהיוותה תוספת של שתי קומות על מבנה קיים וכאשר משך הזמן שבו לא בוצע הצו עמד על כשנתיים וחצי (ודוק' - לא על 10 שנים של התעלמות מביצוע הצו).

בעניין חגי'אזי נפסק כי עונש של 20,000 ₪ אינו מצביע על ענישה ראויה לעברייני בנייה שלא מבצע צווי הריסה ותוך התייחסות לכך שעבירה על שימוש במקרקעין ללא היתר ועבירה של אי-קיום צו שיפוטי הינם עבירות שמתחדשות בכל יום והעובדה שלא מוגשת כל יום כתב-אישום אינה הופכת את ההתנהגות להתנהגות נורמטיבית.

עוד צוין בעניין חגי'אזי כי אין מקום לקחת בחשבון התחייבות שהוטלה על המערער שם בתיק אחר כחלק מהעונש בתיק זה ויש לחייבו במלוא הקנס הראוי בגין העבירות בגינם הורשע.

בעפ"א 46346-10-19 **ראיף דוחי נ' ועדה מקומית לתכנון לב הגליל** (19/12/19) (להלן: "**עניין דוחי**") נדון עניינו של מערער שהפר צו שיפוטי המתייחס לבנייה בלא היתר שייעודה מגורים בשטח של 272 מ"ר וכן של שימוש במבנה זה לפחות מאז 21/12/16, כאשר משך הזמן שעבר מאז ההרשעה ואי קיום הצו השיפוטי שעניינו צו הריסה עלה על 15 שנה, אולם בסופו של יום, קיבל המערער שם היתר עוד לפני מתן גזר הדין עבור כל המבנה והמדובר במערער שהוכיח את שיעור השתכרותו, את מצבו הכלכלי וכן המציא ראיות למצב בריאותי קשה של הבן ובית המשפט שם הפנה בסעיף 31 לפסק הדין, למספר דוגמאות של פסקי דין של ערכאת הערעור בכל הנוגע לשיעור הקנס בעבירות של אי-קיום צו, כאשר בכל המקרים שהוזכרו שם שיעור הקנס עולה על 30,000 ₪ (שיעור הקנס משתנה לאור היקף הבנייה ומשך הפרת הצו השיפוטי), כאשר באחת הדוגמאות המדובר במבנה למגורים בשטח 25 מ"ר ובהפרת צו שיפוטי במשך למעלה מ-10 שנים ושיעור הקנס עמד על 30,000 ₪ (עיין בפסק הדין בעפ"א 51861-02-18 **סעיד מוסא נ' הועדה לתכנון ובנייה "לב הגליל"** (13/1/19)).

בעניין דוחי, התערב בית משפט שלערוור וביטל את עונש המאסר בפועל שהוטל על המערער שם, שכבר קיבל היתר, אולם לא התערב בשיעור הקנס שהוטל על המערער ואשר עמד על 45,000 ₪, למרות שהמערער כבר קיבל היתר ולמרות נסיבותיו האישיות.

17. **בעניין סעיד מוסא**, פירט בית משפט שלערוור את החומרה בעבירה של הפרת צו שיפוטי

וקבע כי הטלת קנס בסך 20,000 ₪ על הפרת צו שיפוטי שעניינו אי ביצוע צו הריסה בהתייחס למחסן בשטח של 25 מ"ר, עומדת במתחם הענישה.

18. לאור מכלול האמור לעיל, אין מקום להתערב בשיעור הקנס שהוטל על המערער הלוקח בחשבון הן עבירה

של הפרת צו שיפוטי והן עבירה של שימוש בבנייה שנבנתה בלא היתר בשטח של 200 מ"ר וכאשר לוקחים בחשבון את משך הזמן שהבנייה בלא היתר עומדת על תילה. יחד עם זאת, בכל הקשור להטלת המאסר בעבודות שירות, יש לקחת בחשבון כי ענישה הינה תמיד אינדיבידואלית וצריכה לקחת בחשבון את הנסיבות הספציפיות של כל מקרה ומקרה. (עיין בעניין זה גם בע"פ 6538/16 **מדינת ישראל נ' פלוני** (5.2.17)).

הטלת מאסר בעבודות שירות אינה לוקחת בחשבון את הנסיבות עליהן הצביע המערער ואשר לא נסתרו בטיעוני המשיבה, באשר לקשיים ולהמתנה לתוכנית שתתקן את הטעות בנוגע למערכת הכבישים העוברת במקרקעין עליהם בנוי המבנה שהמערער הוסיף לו קומה (עיין במכתבו של סגן מהנדס העיר, מר אבו ריא, מיום 30.4.19 שהוזכר לעיל).

בנסיבות אלה, ניתן היה להסתפק בקנס בשיעור שנפסק ובמאסר על-תנאי מבלי לחייב מאסר בעבודות שירות.

ברע"פ 5587/17 **סובחי עיסא נ' הוועדה המקומית לתכנון ובנייה** מבוא העמקים (30/11/17) (להלן: "**עניין סובחי עיסא**"). הורשע הנאשם בעבירה של הפרת צו הריסה שיפוטי במשך 16 שנים ושימוש במקרקעין ללא היתר, בגין בנייה בהיקף של 230 מ"ר, אולם מתוך התחשבות בגילו של הנאשם ובמאמציו לקבלת היתר אושר גזר דין של מאסר על-תנאי לחודש אחד וקנס של 40,000 ₪ ולא הוטל מאסר בפועל מאחורי סורג ובריא או מאסר בעבודות שירות.

גם בעפ"א 20643-12-17, **הוועדה המקומית לתכנון ובנייה שפלת הגליל נ' מחמוד מוראד** (6/2/18) הורשע הנאשם בהפרת צו שיפוטי ושימוש ללא היתר במשך תקופה של כארבע שנים בבנייה בהיקף של 397 מ"ר, ולא נגזר מאסר בפועל אלא מאסר על-תנאי וקנס.

גם בעניין חיג'אזי שהוזכר לעיל החמיר בית המשפט המחוזי בשיעור הקנס שהוטל על הנאשם אולם לא התערב ביתר פרטי גזר הדין אשר לא כללו מאסר לריצוי בעבודות שירות.

גם בעניין בשאיייה שהוזכר לעיל לא הוטל על הנאשם מאסר לריצוי בעבודות שירות.

19. אשר על כן, ערעורו של המערער מתקבל באופן חלקי כך שמבוטלת קביעת בית משפט קמא באשר למאסר שירוצה בעבודות שירות.

יתר פרטי גזר הדין, לרבות שיעור הקנס, בעינם עומדים.

20. **המזכירות תשלח העתק מפסק הדין לצדדים.**

ניתנה היום, ו' ניסן תש"פ, 31 מרץ 2020, בהעדר הצדדים.